

Waarover ga ik spreken:

1. Eerst waarom ik mij heb willen engageren als ex-cliënt.
2. Daarna de voorbereidingen van het Bezoekerscentrum (BZC).

1. Waarom ik mij heb willen engageren als ex-cliënt.

De **sleutel** voor mijn deelname aan vrijwilligerswerk in het OPZ, is de **positieve ervaring** die ik had bij alle hulp en inzet tijdens mijn periode van opname en later de dagkliniek. (9 maanden)
Ik had nooit gedacht dat het in de psychiatrische wereld zo (hartverwarmend) kon zijn!

Naast de positieve ervaringen van de opvang in het OPZ, heb ik hier **ook veel geleerd**. Ik heb inzichten gekregen in mijn eigen leven en in dat van andere gekwetste mensen.

Dit gaf mij het gevoel dat ik daar iets mee moest doen. Dat ik ook iets voor anderen kon betekenen. Dus nam ik na verloop van tijd terug contact op met Katrien Rombouts, psychologe van de dagkliniek. **Ik heb mij dus zelf aangediend**.
Ik had het grote geluk dat men hier in het OPZ te Geel volop bezig is met patiëntenparticipatie en ervaringsdeskundigheid.
Daarbij stond de uitwerking van het BZC juist in de startblokken.

2. De voorbereidingen van het BZC.

Deze startten concreet in het najaar van 2013 (2 jaar geleden) met een denkdag voor allerlei genodigden van binnen en buiten de psychiatrische wereld. (ED, Kunsthuis, UilenSpiegel, stad Geel, gidsen, dienst toerisme, erfgoedcel, kunstacademie, Thomas More...) M.a.w. naast mensen met banden in de psychiatrie waren er ook veel deelnemers vanuit de cultuur-en vrijetijdssector. Zo kwam er ook een grote input van buitenaf.

Er werd op die dag vooral nagedacht over de mogelijkheden en verwachtingen omtrent een hedendaags aanbod van een bezoekerscentrum.

Van daaruit werd een werkgroep opgericht. Deze groep bestaat uit Bert (verantwoordelijke BZC en archivaris OPZ), Katrien (psychologe dagkliniek Poorthuis), Nelle (van het cultureel erfgoed Geel), Greet (als atelierversantwoordelijke van het Kunsthuis), Jos en George (de vaste OPZ-gidsen) en een tiental ervaringsdeskundigen. We zijn ongeveer anderhalf jaar lang maandelijks samengekomen.

Wat hebben we allemaal gedaan:

A. De renovatie volgen, meewerken aan plannen voor de inrichting van het BZC en zoeken naar wat wij belangrijk vonden om de bezoekers aan te bieden.

B. Twee psychiatrische musea bezocht in Nederland. Het HUYSMUSEUM in Etten-Leur, en het DOLHUYS in Haarlem. Hier konden we ideeën opdoen voor ons eigen BZC, en tegelijkertijd extra aandacht geven aan hoe de gids zich gedraagt en zijn info doorgeeft. Globaal genomen waren deze twee museumbezoeken niet alleen aangename excursies, maar tegelijk ook leerzaam en zeker groepsbevorderend...

C. Het belangrijkste deel van onze voorbereiding was de manier waarop we de mensen zouden ontvangen, m.a.w. hoe gaan we gidsen...en wat willen we beklemtonen? Hiervoor hebben we het geluk gehad om opleiding te krijgen van een zeer competente dame Janien Prummel. Zij werkte oorspronkelijk als ergotherapeute in de psychiatrie; later is zij gespecialiseerd in het opleiden van gidsen bv voor het MAS, maar zij heeft ook gidsen opgeleid voor psychiatrische musea als bv het Dolhuys.

We volgden zeven sessies rond verschillende thema's.

1. Als gids kan je meerdere **rollen** opnemen (gastheer, inleider, rondleider), hoe doe je dat, hoe spreek je tegen het publiek, welke plaats neem je in in de groep, en zeker ook welke timing gebruik je om de interesse van de mensen te kunnen behouden?

2. We hebben ook gesproken over de **manieren** waarop je kan vertellen. Geef je gewoon een soort spreekbeurt, of maak je gebruik van een beschikbaar object? Laat je de bezoekers dan mee uitzoeken waarover het gaat? Spreek je over de inhoud van het object, over het uiterlijke ervan of over de geschiedkundige betekenis....

3. Hoe **onthaal** je een groep mensen en hoe stel je het BZC concreet voor bij het begin van een rondleiding?

4. Dan kwamen we aan het thema dat we als ervaringsdeskundigen in de gidsbeurten zeker willen meegeven: de link met je **eigen ervaringen** in de psychiatrie m.a.w. onze **ervaringsdeskundigheid**.

-Hoe ver wil je gaan met je eigen verhaal?

-Doe je dit van in het begin, of eerder aan de hand van een bepaald object of kunstwerk... Geruststellend is dan te weten dat jij je eigen comfort kunt behouden, door zelf te beslissen wat je aan privé-informatie wil doorgeven. Je bent zelf de regisseur van je eigen rondleiding!

-Wat doe je als de vragen te dichtbij komen? Hierop moet je op voorbereid zijn.

Door te luisteren hoe andere ervaringsdeskundigen op die lastige vragen zouden antwoorden, ontdek je ook voor jezelf wat jou het beste lijkt. Bv “neem jij nog medicatie”? Ik was eerst geneigd om verontwaardigd te zijn en iets terug te koppelen vanuit mijn ergernis dat dit privé-zaken zijn. Maar nadien bleek het veel eenvoudiger om eerlijk en oprecht je antwoord te geven zonder er teveel heisa rond te maken... “ ik heb medicatie nodig om weer gewoon te kunnen functioneren.”
Zeggen tegen de bezoekers: “Hier wil ik liever niet op ingaan”, of , “dat komt voor mij te dichtbij”, is ook altijd een mogelijkheid.

D. Ondertussen is ons bezoekerscentrum op 8 mei (2015) officieel geopend. En we zijn er best wel fier op! De aanvragen stromen binnen, en we hebben sindsdien al 1200 bezoekers rondgeleid.

Ik geef daaromtrent graag het woord door aan Anny Victoria.